

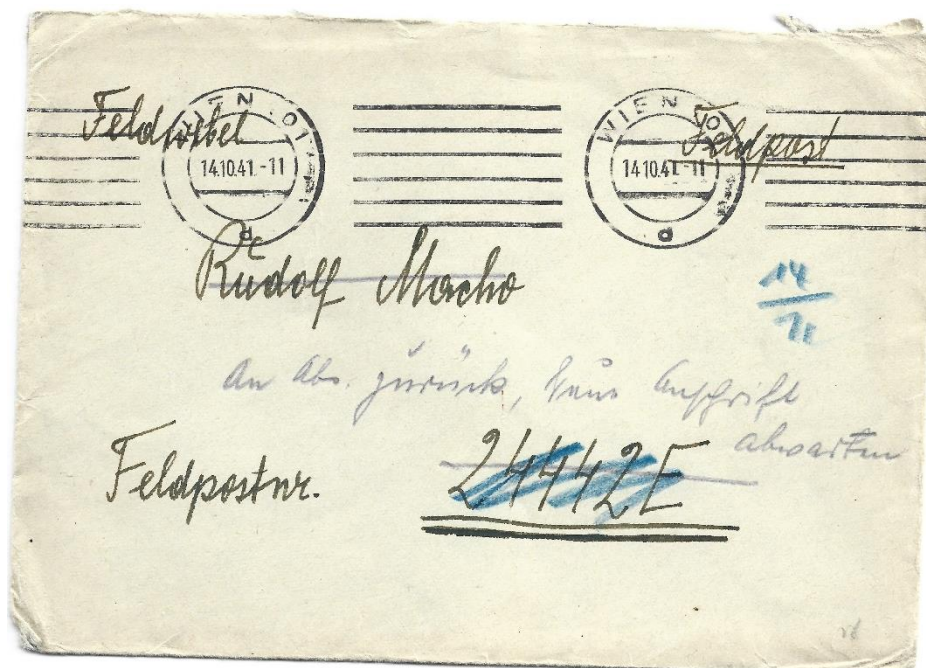
Aanpak veldpost

Olav Petri

Niets aan, wat moet ik ermee: een poststukje zonder postzegel, met een datumstempel zonder plaatsnaam, een stempel met een hakenkruisje en een vaak onleesbaar nummer er in. Soms zit er een blauwe postzegel op met een driemotorig Junckers vliegtuig. Op de achterkant staat met potlood iets moeilijk leesbaars met een getal er bij. Dat is veldpost van de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ik ga vertellen hoe je zo'n poststuk aan kunt pakken. Soms komt er dan van alles tevoorschijn!

De veldpost: wat kostte het?

De militairen konden gratis post versturen en ook gratis post ontvangen. Een stempel met een veldpostnummer er op gaf aan dat de ongefrankeerde brief "in orde" was. Die blauwe postzegels kwamen in gebruik toen de oorlog zich in steeds verderaf gelegen gebieden afspeelde, in Lapland, diep in Rusland. De jongens en het thuisfront zaten te wachten op nieuws, leeft hij nog wel, hoe is het thuis? Er was een limiet gesteld, niet meer dan een per week of zo en die limiet veranderde wel eens. De soldaten kregen een paar luchtpostzegels waarvan ze er ook wel wat naar de familie thuis stuurden. Later moest je voor een brief 2 zegels plakken, voor een briefkaart 1. Gewone niet-luchtpost kon altijd wel.

Hoe liep de post?

In 1939 en 1940 was de postverzorging nog te overzien. De toestanden op de veldpostkantoren aan het Oostfront zijn echter niet te beschrijven. De afstanden waren enorm, de wegen kapot en de gigantische aantallen militairen raakten steeds verder van huis. Foto's tonen sneeuw en ijs, enorme stapels postzakken die naast posttreinen op hopen liggen, enorme vrachtwagens in de modder, miljoenen poststukken zijn onderweg. Partizanen overvielen treinen nog wel eens dus het personeel had bewaking mee op de trein of de vrachtwagens. Ook paardentractie was geen zeldzaamheid in de Duitse strijdkrachten.

De route en het sorteren was een toestand op zich. Veldpost ging via een soort militaire sorteerstations waar men topgeheime overzichten had waarin stond welke onderdelen bij een veldpostnummer hoorden. Alles werd gesorteerd, verdween naar de verdeelpunten dicht bij het front, vanwaar post uiteindelijk bij de betreffende legereenheid kwam.

Hoe vind ik wat?

Stap 1

De sleutel tot de geheimen zit in het nummer dat in het stempel staat en dat meestal ook op de achterkant staat als het een brief is vanuit het front. Die nummers lopen van grof gezegd 00001 tot 99999. Daar schrik je van, maar.....: op het internet is onder Feldpostnummer de hele lijst te vinden. Even scrollen en je vindt het benodigde nummer. Daar staat dan bij welk onderdeel het nummer gebruikte. Je kijkt dan naar de datum in het stempel en komt vaak al bij het doel. Je ziet wat voor troepen of het waren, tanks, transportkolonne, infanterie, veldgendarmerie, een lazaret, een bouwafdeling van de Organisation Todt en krijgt een indicatie van waar ze waren.

De nummers hebben vaak een letter er voor staan, een F of een M, dat staat dan voor de luchtmacht en de marine. Ook voegde men aan het vijfcijferig getal vaak nog een letter toe, zodat de geadresseerde makkelijker binnen een groter onderdeel te vinden was, bijvoorbeeld "A" kan dan de staf of administratie zijn. Helaas zijn de gegevens in het overzicht van de nummers regelmatig onvolledig. Soms staat er nog dat een nummer of onderdeel geschrapt is. Waarom is wel eens duidelijk doordat de oorlog voor Duitsland verkeerd liep, denk aan Stalingrad. Maar vaker staat het jaar dat je zoekt staat er niet bij, de opsomming stopt. Wat nu?

Stap 2

Wanneer je enig zicht hebt op het soort troepen waarmee je te maken hebt, dan kun je gaan zoeken naar het betreffende onderdeel, Artillerie Abteilung 56 bijvoorbeeld. Allerlei sites blijken dan gegevens te hebben. Als je "Geschichte" toevoegt bij het zoeken, dan vind je vaak een

beschrijving van het legeronderdeel en er kan dan bij staan dat het ergens is omgevormd tot iets anders, een andere naam kreeg en bijvoorbeeld deel uitmaakte van een bepaalde divisie of leger. Dat helpt je aardig op weg. Niet blijven hangen op blz 1 of 2 van Google, maar verder kijken.

Stap 3

Je kunt ook op een spoor gezet worden door “afbeeldingen” te kiezen. Soms zitten er plaatjes bij waarvan je denkt: dat lijkt op wat ik zoek. Een foto hoort vaak bij een site, klik dan op die site en kijk verder.

Stap 4

En dan nog komt het voor dat mensen van een regiment onderscheidingen hebben gekregen. Dan loont het om daar eens bij te kijken. Ook loont het om eens te zoeken met een andere taal. Er zijn ook Engelstalige sites te vinden met soms net iets andere informatie. En Google Translate kan hele stukken tekst voor je vertalen tot iets waarmee je verder kunt.

Stap 5

Hier heb je een handdoek bij nodig en een ring. Stop ermee, een andere dag, een volgende ronde, en dan lukt soms opeens iets wat eerst niet lukte!